

CUPRINS

PREFAȚĂ LA EDIȚIA A XIV-A O ADMINISTRAȚIE CODIFICATĂ ESTE O ADMINISTRAȚIE AȘEZATĂ.....	7
PREFAȚĂ LA EDIȚIA A XIII-A	10
ABREVIERI	14
CAPITOLUL I	
DREPTUL ADMINISTRATIV – RAMURĂ A DREPTULUI PUBLIC	17
I. Noțiuni generale privind administrația publică	17
§ 1. Administrația publică în contextul separării și echilibrului puterilor în stat.....	17
§ 2. Dreptul administrativ este o ramură a dreptului public.....	23
§ 3. Obiectul dreptului administrativ	24
§ 4. Scopul administrației	26
§ 5. Ordinea publică și serviciul public	29
§ 6. Principiile aplicabile administrației publice.....	30
II. Fundamente constituționale actuale privind administrația publică și dreptul administrativ	33
§ 7. Izvoare constituționale exprese și implicite pentru administrația publică	33
§ 8. Principalele modificări aduse prin legea de revizuire a Constituției în materia administrației publice.....	34
Exerciții practice	44
CAPITOLUL II	
DEFINIȚIA ȘI TRĂSĂTURILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE PRIN PRISMA CONSTITUȚIEI DIN 1991 REVIZUITE ȘI REPUBLICATE	46
§ 1. Abordări doctrinare.....	46
§ 2. Precizări terminologice	46
§ 3. Sfera puterii executive	47
§ 4. Sfera autorităților care înfăptuiesc administrație publică în actualul sistem constituțional și legal	47
§ 5. Noțiune.....	49
§ 6. Corelația executiv – administrație publică.....	50
Exerciții practice	52
CAPITOLUL III	
DEFINIȚIA DREPTULUI ADMINISTRATIV	54
§ 1. Opinii exprimate în doctrina de specialitate	54
§ 2. Opinia noastră	55
Exerciții practice	56

CAPITOLUL IV

IZVOARELE DREPTULUI ADMINISTRATIV	57
§ 1. Noțiuni și categorii	57
I. Izvoarele formale scrise ale dreptului administrativ	57
§ 2. Generalități privind izvoarele formale scrise	57
§ 3. Constituția și legile constituționale	58
§ 4. Legea organică și legea ordinară	60
§ 5. Ordonanțele Guvernului	63
§ 6. Hotărârile Guvernului	64
§ 7. Actele administrației centrale de specialitate	65
§ 8. Ordinul Prefectului	66
§ 9. Hotărârile Consiliului județean	67
§ 10. Hotărârile Consiliului local	67
§ 11. Dispozițiile primarului	67
§ 12. Dispozițiile președintelui consiliului județean	67
§ 13. Tratatul internațional	68
§ 14. Actele care emană de la nivelul Uniunii Europene. Planul Național de Redresare și Reziliență – izvor specific de drept, în general și de drept administrativ, în particular	69
II. Izvoarele formale nescrise ale dreptului administrativ	72
§ 15. Generalități privind această categorie de izvoare	72
§ 16. Cutuma sau obiceiul	72
§ 17. Consacrarea obiceiului ca izvor de drept potrivit Constituției României din 1991	73
§ 18. Jurisprudența	74
§ 19. Jurisprudența Curții Constituționale	75
§ 20. Doctrina (literatura de specialitate)	77
Exerciții practice	79

CAPITOLUL V

NORMA DE DREPT ADMINISTRATIV	82
§ 1. Considerații generale	82
§ 2. Ipoteza normei de drept administrativ	82
§ 3. Dispoziția normei de drept administrativ	83
§ 4. Sancțiunea normei de drept administrativ	84
§ 5. Clasificarea normelor de drept administrativ	85
§ 6. Codificarea normelor de drept administrativ. Interesul și actualitatea problemei	86
§ 7. Avantajele codificării. Realități și perspective	88
§ 8. Perspective	88
§ 9. Codificarea procedurii administrative la nivelul Uniunii Europene	89
Exerciții practice	

CAPITOLUL VI

RAPORTURILE DE DREPT ADMINISTRATIV	92
I. Definiția raportului de drept administrativ	92

§ 1. Definiția raportului de drept administrativ.....	92
II. Clasificarea și trăsăturile raporturilor de drept administrativ	93
§ 2. Categoriile de raporturi de drept administrativ	93
§ 3. Trăsăturile generale.....	93
Exerciții practice	96

CAPITOLUL VII

DREPTUL ADMINISTRATIV ȘI ȘTIINȚA ADMINISTRAȚIEI ROLUL DREPTULUI ADMINISTRATIV ȘI AL DOCTRINEI ADMINISTRATIVE ÎN CONSOLIDAREA STATULUI DE DREPT .....

.....	97
§ 1. Caracterul interdisciplinar al științei administrației	97
§ 2. Principalele concepții privind știința administrației.....	98
§ 3. Instituții și institute consacrate cercetării fenomenului administrativ. Institutul de Științe Administrative „Paul Negulescu”, Institutul de Drept Public și Științe Administrative al României și Institutului Național de Administrație	101
Exerciții practice	104

CAPITOLUL VIII

ORGANIZAREA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE.....

.....	105
§ 1. Concepte fundamentale în teoria organizării administrației publice.....	105
§ 2. Noțiunea de organ al administrației publice	106
§ 3. Noțiunea de sarcini ale organelor administrației publice	107
§ 4. Noțiunile de competență și de capacitate a organelor administrației publice.....	107
§ 5. Natura juridică a regimului politic instituit prin Constituția României din 1991	110
Exerciții practice	113

CAPITOLUL IX

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI.....

.....	115
I. Statutul constituțional al Președintelui României și atribuțiile sale.....	115
§ 1. Statutul constituțional al Președintelui.....	115
§ 2. Alegerea și mandatul Președintelui.....	116
§ 3. Atribuțiile Președintelui României	118
§ 4. Atribuții realizate în raporturile cu justiția.....	122
§ 5. Atribuții exercitate în relațiile cu poporul.....	123
§ 6. Atribuțiile Președintelui ca șef al executivului	125
§ 7. Atribuțiile exercitate în domeniul politicii externe	131
II. Actele Președintelui României	133
§ 8. Forme de concretizare a activității Președintelui	133
III. Răspunderea Președintelui României.....	136
§ 9. Cadrul constituțional al răspunderii Președintelui României.....	136
§ 10. Răspunderea politică a Președintelui României.....	136
§ 11. Răspunderea penală a Președintelui României	138
Exerciții practice	141

CAPITOLUL X

GUVERNUL.....	144
I. Reglementarea Guvernului potrivit Constituției României din 1991, republicată.....	144
§ 1. Fundamente constituționale și legale	144
§ 2. Statutul Guvernului.....	144
II. Structura, investitura, organizarea și funcționarea Guvernului	146
§ 3. Structura Guvernului potrivit Constituției României din 1991	146
§ 4. Investitura Guvernului potrivit Constituției României din 1991, revizuită și republicată și prevederilor Codului administrativ	147
§ 5. Mandatul Guvernului potrivit Constituției României din 1991	149
§ 6. Statutul membrilor Guvernului	150
§ 7. Statutul primului-ministru.....	152
§ 8. Aparatul de lucru al Guvernului.....	153
§ 9. Atribuțiile Guvernului României	154
§ 10. Funcționarea Guvernului.....	157
III. Actele Guvernului	157
§ 11. Determinarea sferei actelor	157
§ 12. Regimul constituțional al hotărârilor Guvernului	158
§ 13. Regimul constituțional al ordonanțelor Guvernului.....	159
IV. Controlul parlamentar exercitat asupra Guvernului și răspunderea Guvernului	165
§ 14. Controlul parlamentar exercitat asupra Guvernului.....	165
§ 15. Răspunderea Guvernului.....	168
§ 16. Regimul constituțional al moțiunii de cenzură.....	169
§ 17. Angajarea răspunderii Guvernului	170
§ 18. Răspunderea penală a membrilor Guvernului.....	172
Exerciții practice	174

CAPITOLUL XI

ADMINISTRAȚIA CENTRALĂ DE SPECIALITATE.....	176
I. Generalități	176
§ 1. Fundamentele constituționale și legale	176
§ 2. Noțiuni.....	176
§ 3. Drept comparat.....	176
§ 4. Istoricul reglementării administrației ministeriale în România.....	179
II. Categoriile de autorități centrale de specialitate.....	181
§ 5. Administrația ministerială și administrația extraministerială.....	181
§ 6. Categoriile.....	181
§ 7. Definiții	183
§ 8. Ministerele	183
§ 9. Clasificări	184
§ 10. Modalitatea de reglementare a organizării și funcționării ministerelor	185
§ 11. Categoria de lege prin care se reglementează organizarea și funcționarea ministerelor	185

§ 12. Înființarea, organizarea și funcționarea celorlalte organe centrale de specialitate subordonate	186
§ 13. Statutul miniștrilor	187
§ 14. Organe centrale de specialitate în subordinea ministerelor.....	187
§ 15. Înființarea, organizarea și funcționarea organelor centrale de specialitate autonome.....	187
§ 16. Particularități privind statutul juridic al autorităților centrale autonome	188
§ 17. Autorități centrale de specialitate autonome de rang constituțional	189
§ 18. Categoriile de autorități centrale autonome	190
§ 19. Actele autorităților centrale de specialitate	191
Exerciții practice	193

CAPITOLUL XII

PRINCIPII DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A ADMINISTRAȚIEI

PUBLICE LOCALE	194
§ 1. Istoric al reglementării	194
§ 2. Drept comparat	195
§ 3. Rațiunea și semnificația modificărilor constituționale din anul 2003.....	197
§ 4. Sfera principiilor și semnificația lor	197
§ 5. Sfera principiilor constituționale	198
§ 6. Descentralizarea.....	199
§ 7. Deconcentrarea	203
§ 8. Autonomia locală.....	204
§ 9. Dreptul minorităților de a-și folosi limba națională în relațiile cu administrația publică.....	208
§ 10. Reglementarea dreptului minorităților de a-și folosi limba maternă în raporturile cu administrația în legislația Uniunii Europene	211
§ 11. Principii legale	212
§ 12. Eligibilitatea.....	212
§ 13. Consultarea cetățenilor în soluționarea problemelor locale de interes deosebit	214
§ 14. Principiul cooperării.....	215
§ 15. Principiul responsabilității	216
§ 16. Principiul constrângerii bugetare	216
Exerciții practice	217

CAPITOLUL XIII

CONSILIUL LOCAL ȘI PRIMARUL	219
§ 1. Sfera autorităților	219
§ 2. Drept comparat	220
§ 3. Raporturile consiliului local cu celelalte autorități ale administrației publice.....	222
§ 4. Consiliul local. Statutul constituțional și legal. Componenta.....	222
§ 5. Constituirea	223
§ 6. Statutul consilierului local	225
§ 7. Atribuțiile consiliului local	228

§ 8. Funcționarea consiliului local	229
§ 9. Actele consiliului local.....	231
§ 10. Răspunderea consilierilor.....	232
§ 11. Dizolvarea consiliului local	233
§ 12. Primarul.....	235
§ 13. Alegerea primarului	235
§ 14. Mandatul primarului	236
§ 15. Statutul primarului	236
§ 16. Atribuțiile primarului	240
§ 17. Actele primarului	242
§ 18. Răspunderea primarului	243
§ 19. Încetarea mandatului primarului	244
§ 20. Viceprimarul	247
§ 21. Secretarul general al unității administrativ-teritoriale.....	248
§ 22. Delegatul sătesc	252
§ 23. Inițiativa cetățenească și adunările cetățenești	252
§ 24. Administratorul public	253
§ 25. Forme de asociere a unităților administrativ-teritorială. Privire specială asupra consorțiilor administrative	254
Exerciții practice	258

CAPITOLUL XIV

AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE JUDEȚENE.....	260
§ 1. Consiliul județean. Statut constituțional	260
§ 2. Drept comparat.....	261
§ 3. Raporturile dintre autoritățile locale și cele județene.....	262
§ 4. Constituirea consiliului județean și componența.....	263
§ 5. Atribuțiile și funcționarea consiliului județean	263
§ 6. Actele consiliului județean și ale președintelui consiliului județean.....	266
§ 7. Răspunderea consiliului județean.....	266
§ 8. Președintele consiliului județean.....	267
§ 9. Mandatul, funcționarea și actele consiliului județean	268
§ 10. Atribuțiile președintelui consiliului județean	268
§ 11. Vicepreședinții consiliului județean și secretarul general al județului.....	269
§ 12. Administrația municipiului București	270
Exerciții practice	273

CAPITOLUL XV

PREFECTUL ȘI SERVICIILE PUBLICE DECONCENTRATE	274
§ 1. Statutul constituțional și legal actual.....	274
§ 2. Istoric al reglementării	275
§ 3. Drept comparat.....	279
§ 4. Raporturile dintre prefect și autoritățile autonome locale.....	280
§ 5. Numirea și eliberarea din funcție a prefectului și a subprefectului.....	281
§ 6. Regimul incompatibilităților funcției de prefect și subprefect.....	281
§ 7. Atribuțiile prefectului.....	282

§ 8. Actele prefectului.....	287
§ 9. Particularități ale statutului juridic al prefectului. Regimul dreptului de asociere politică și sindicală și al dreptului la grevă.....	288
§ 10. Oficiile prefecturale. Colegiul prefectural	288
§ 11. Subprefectul	289
§ 12. Secretarul general al instituției prefectului	289
§ 13. Serviciile publice deconcentrate ale ministerelor și celorlalte organe ale administrației centrale de specialitate	290
Exerciții practice	293

CAPITOLUL XVI

FUNȚIONARIII PUBLICI ȘI PERSONLUL CONTRACTUAL DIN

ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ.....	294
§ 1. Generalități.....	294
§ 2. Controverse doctrinare privind statutul juridic al funcționarilor publici	295
§ 3. Fundamente constituționale ale conceptelor de funcție publică și funcționari publici.....	298
§ 4. Definiția funcției publice și a funcționarului public	298
§ 5. Clasificarea funcționarilor publici	301
§ 6. Regimul juridic al actului de numire într-o funcție publică.....	305
§ 7. Drepturile și îndatoririle funcționarilor publici.....	306
§ 8. Îndatoririle funcționarilor publici	315
§ 9. Recrutarea funcționarilor publici	325
§ 10. Evaluarea funcționarilor publici	326
§ 11. Răspunderea funcționarilor publici.....	328
§ 12. Acordurile colective.....	333
§ 13. Corpul de rezervă al funcționarilor publici	333
§ 14. Modificarea, suspendarea și încetarea raportului de serviciu al funcționarului public.....	334
§ 15. Personalul contractual din sectorul bugetar	343
Exerciții practice	348

CAPITOLUL XVII

ACTIVITATEA AUTORITĂȚILOR ADMINISTRAȚIEI PUBLICE.....	351
I. Noțiuni generale	351
§ 1. Actele puterii executive	351
§ 2. Sfera formelor	351
§ 3. Faptele și operațiunile administrative	352
§ 4. Trăsăturile faptelor materiale și ale operațiunilor administrative	353
II. Actul administrativ. Definiție, trăsături.....	353
§ 5. Noțiune.....	353
§ 6. Definiție	354
§ 7. Trăsăturile actului administrativ	355
III. Clasificarea actelor administrative.....	358
§ 8. Criterii și categorii	358
IV. Regimul juridic al actelor administrative.....	360

§ 9. Noțiune și conținut	360
§ 10. Legalitatea actului administrativ	360
§ 11. Forma actului administrativ	365
§ 12. Procedura emiterii sau adoptării actelor administrative	368
§ 13. Forța juridică a actelor administrative	377
§ 14. Efectele actelor administrative	379
§ 15. Suspendarea actelor administrative	382
§ 16. Revocarea actelor administrative	385
§ 17. Anularea actului administrativ	390
§ 18. Inexistența actelor administrative	394
Exerciții practice	396
CAPITOLUL XVIII	
CONTRACTUL ADMINISTRATIV	398
§ 1. Scurt istoric	398
§ 2. Repere actuale ale noțiunii de contract administrativ	399
§ 3. Definiția contractului administrativ	400
Exerciții practice	402
CAPITOLUL XIX	
TEORIA GENERALĂ A CONTROLULUI EXERCITAT ASUPRA	
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE	
I. Semnificația activității de control în administrația publică	403
II. Fundamente constituționale ale controlului exercitat asupra administrației publice	403
III. Clasificarea formelor de control exercitat asupra administrației publice	405
IV. Jurisdicția administrativă și actul administrativ jurisdicțional	407
Exerciții practice	411
CAPITOLUL XX	
CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV	412
I. Noțiune și istoric	412
II. Fundamente constituționale actuale în materia contenciosului administrativ	414
III. Trăsăturile caracteristice ale acțiunii în contencios administrativ potrivit Legii nr. 554/2004 și Constituției	415
IV. Condițiile acțiunii în contencios administrativ, în baza Legii nr. 554/2004	424
V. Excepțiile de la controlul de legalitate exercitat de instanțele de contencios administrativ	442
V.1. Actele administrative exceptate în totalitate controlului de legalitate al instanțelor judecătorești de contencios administrativ	443
V.2. Actele administrative care au un regim juridic specific al controlului de legalitate exercitat asupra lor	447
VI. Procedura în materie de contencios administrativ	448
Exerciții practice	472

CAPITOLUL XXI

NOȚIUNILE DE PROPRIETATE, DOMENIU PUBLIC ȘI SERVICIU PUBLIC
POTRIVIT CONSTITUȚIEI ROMÂNIEI DIN 1991, REVIZUITĂ ȘI

REPUBLICATĂ	474
I. Generalități	474
§ 1. Istoric	474
§ 2. Concepte	475
§ 3. Reglementare constituțională.....	477
II. Repere în determinarea regimului constituțional general al proprietății	478
§ 4. Prevederi constituționale exprese, implicite, corelația dintre ele.....	478
III. Regimul constituțional al proprietății publice. Relația domeniu public – proprietate publică	482
§ 5. Domenialitatea publică	482
§ 6. Reglementarea proprietății publice potrivit noului Cod civil	482
§ 7. Reglementarea proprietății publice și private a statului și a unităților administrativ-teritoriale prin Codul administrativ	486
IV. Definiția și trăsăturile domeniului public	491
§ 8. Definiția și trăsăturile domeniului public.....	491
Exerciții practice	493

CAPITOLUL XXII

MODALITĂȚI DE EXERCITARE A DREPTULUI DE PROPRIETATE

PUBLICĂ	494
I. Generalități	494
§ 1. Modalități constituționale de exercitare a dreptului de proprietate publică.....	494
II. Contractul de concesiune.....	495
§ 2. Regimul juridic actual.....	495
§ 3. Definiția și trăsăturile contractului de concesiune	496
§ 4. Părțile contractului de concesiune.....	496
§ 5. Procedura de concesiune.....	497
§ 6. Dispoziții privind contractul de concesiune.....	498
§ 7. Regimul legal actual	500
§ 8. Proceduri de atribuire.....	501
§ 9. Procedura atribuirii contractului de concesiune și contestarea procedurii.....	502
§ 10. Contestăția pe cale administrativ-jurisdicțională	502
§ 11. Calea de atac împotriva deciziilor Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor.....	504
III. Administrarea, închirierea și darea în folosință gratuită a bunurilor domeniului public	506
§ 12. Regimul contractelor de administrare și de închiriere a bunurilor proprietate publică	506
IV. Domeniul privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale	510
§ 13. Caracteristici	510
§ 14. Trecerea bunurilor în domeniul privat	511

§ 15. Procedura de vânzare a bunurilor proprietate privată a statului și a unităților administrativ-teritoriale	512
Exerciții practice	513
CAPITOLUL XXIII	
REGIMUL JURIDIC APLICABIL DOMENIULUI PUBLIC.....	515
§ 1. Generalități.....	515
§ 2. Principii.....	515
Exerciții practice	518
CAPITOLUL XXIV	
SERVICIUL PUBLIC.....	519
§ 1. Generalități privind serviciul public	519
§ 2. Fundamente constituționale actuale privind serviciul public în România	520
§ 3. Trăsăturile și clasificarea serviciilor publice.....	521
§ 4. Serviciul public potrivit Codului administrativ.....	522
§ 5. Clasificarea serviciilor publice.....	522
Exerciții practice	524
CAPITOLUL XXV	
RĂSPUNDEREA ÎN DREPTUL ADMINISTRATIV. RĂSPUNDEREA ADMINISTRATIV-DISCIPLINARĂ.....	525
§ 1. Fundamentarea noțiunilor	525
§ 2. Subiectul activ și subiectul pasiv al faptei și respectiv, al răspunderii	526
§ 3. Definiții. Forme de răspundere specifice dreptului administrativ	527
§ 4. Principiile răspunderii administrative	528
Codul administrativ stabilește prin art. 567 și anumite principii ale răspunderii administrative, fiind vorba despre:.....	528
§ 5. Răspunderea administrativ-disciplinară	528
§ 6. Fundamente constituționale și legale actuale privind răspunderea administrativ-disciplinară.....	528
§ 7. Definiția abaterii disciplinare. Subiecte	529
§ 8. Sancțiunile administrativ-disciplinare.....	530
Exerciții practice	532
CAPITOLUL XXVI	
RĂSPUNDEREA ADMINISTRATIV-CONTRAVENȚIONALĂ	533
I. Bazele constituționale ale răspunderii administrativ-contravenționale	533
II. Elementele constitutive ale contravenției	534
III. Definiția și trăsăturile contravenției	536
IV. Cauzele care înlătură răspunderea contravențională	539
V. Sancțiunile contravenționale	542
VI. Procedura contravențională consacrată de Ordonanța de Guvern nr. 2/2001	547
Exerciții practice	558

CAPITOLUL XXVII

RĂSPUNDEREA ADMINISTRATIV-PATRIMONIALĂ	560
§ 1. Fundamente constituționale și legale	560
§ 2. Tipuri de acțiuni în angajarea răspunderii administrativ-patrimoniale	561
§ 3. Categoriile de acte care pot fundamenta o acțiune pentru antrenarea răspunderii administrativ-patrimoniale	561
§ 4. Autoritățile publice competente să soluționeze acțiunea privind răspunderea administrativ-patrimonială.....	562
§ 5. Natura prejudiciului a cărui reparație poate fi solicitată prin acțiunile privind răspunderea administrativ-patrimonială a autorităților publice.....	562
§ 6. Forme ale răspunderii administrativ-patrimoniale	563
§ 7. Răspunderea patrimonială exclusivă a statului pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare.....	564
§ 8. Răspunderea patrimonială a autorităților administrației publice pentru limitele serviciului public	564
§ 9. Răspunderea solidară a autorităților publice și a funcționarilor pentru prejudicii produse prin acte administrative, tipice sau asimilate	565
§. 10. Alte forme de răspundere administrativ-patrimonială prevăzute de Codul administrativ.....	566
Exerciții practice	568
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	571